

Katastrofiluontoisten työtapaturmien tutkintajärjestelmä
Työpaikkakuolemantapausten tutkinta

Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki
Puhelin 19251
Sakari Seppänen/tt

18.11.1987

1 (2)

25/87 Kuolemaan johtanut työtapaturma junamiehen jäätyä vaunuja
kytkiessään puskureiden väliin

1. Tapahtuman kuvaus

Yksityisen rautatieyhtiön veturi ja miehistö oli kokoamassa junaa (kymmenen vaunua) sellutehtaan ratapihalla. Miehistö oli junan päällikkönä konduktööri K.K, junamies N.N ja veturinkuljettaja V.V. Kytkettävänä oli kaksi väliä. Veturissa oli jo kaksi automaattikytkimin varustettua neuvostoliittolaista Vok-vaunua sekä välivaununa kotimainen Hka-vaunu. Tämän jälkeen neljänneksi vaunuksi tuli kotimainen Ohn-vaunu ja sen jälkeen kuusi jo toisiinsa kytkettyä kotimaista avovaunua.

Kolmatta ja neljättä vaunua yritettiin ensin kytkeä kaarteeseen kohdalla, mutta se ei onnistunut. K.K ilmoitti tästä radiopuhelimella V.V:lle ja sanoi, että työnnä eteenpäin kohti odottavaa kuuden vaunun letkaa, joka oli suoralla rataosalla ja jossa kytkentä sitten suoritettaisiin.

K.K ja N.N olivat kaarteeseen kohdalla ja seurasivat vaunuja. K.K:n kertoman mukaan tarkoitus oli, että hän suorittaa ensin kytkennän, jota jo yritettiin ja että N.N tekee sen jälkeen neljännen ja viidennen vaunun välisen kytkennän eli kytkee letkan junaan.

Kun kolmas ja neljäs vaunu olivat parin metrin päässä toisistaan, meni K.K vaunujen väliin ja N.N jatkoi kävelyä eteenpäin. K.K ei saanut ensimmäisellä kosketuksella kiinnityslenkkiä vetokoukkuun, vaan joutui odottamaan kunnes puskusta aiheutuva haitariliike painoi vaunujen puskurit uudelleen yhteen. Tällä kertaa kytkentä onnistui ja K.K antoi V.V:lle veturiin pysähtymiskäskyn. Juna pysähtyi heti ja K.K suoritti jarruletkujen kiinnittämisen. K.K tuli vaunujen välistä pois mennäkseen katsomaan miten N.N onnistuu seuraavan välin kytkennästä. K.K näki N.N:n olevan vaunujen vieressä kyykkyasennossa. K.K kysyi mikä hätänä ja N.N vastasi, että hän jäi puskureiden väliin. Auttaessaan N.N:ää K.K kertoi havainneensa haalareissa etupuolella rinnan korkeudella puskurin jäljeksi arvioimansa pyöreän, liikaantuneen jäljen.

Hälytys suoritettiin heti radiopuhelimella. Junamies N.N kuoli illalla tapaturmassa saamiinsa vammoihin.

2. Työtapaturmaan johtaneita tekijöitä

Kytkenät yhtäaikaan

Junamies N.N on ilmeisesti aikonut sovitusta poiketen kytkeä Ohn-vaunun kuuden vaunun letkaan samanaikaisesti kun konduktööri K.K kytki ko. vaunun toista päätä Hka-vaunuun. Kahta väliä kytkettiin samanaikaisesti.

Kytkentää junamies ei ole voinut ilmoittaa veturiin, koska radiopuhelin oli vain K.K:lla.

Ohjeet kytkennän suorittamisesta

Kytkentä on suoritettava vaunujen välissä. Ohjeiden (Ratapihatyöskentelyn yleiset turvallisuusohjeet, valtionrautatiet) mukaan kytkentää suorittava henkilö ei saa mennä pystyssä vaunujen väliin vaunun mittaa pienemmästä välistä. Vaunujen välistä ei saa tulla pois eikä sinne saa mennä vaunun liikkua.

Junamies aivan ilmeisesti on mennyt pystyssä vaunujen väliin, arvioinut liikenopeedet vaunujen etäisyyksiin toisistaan nähden väärin ja jäänyt puskurien väliin.

Turvallisuustutkinto

Kaikki ko. rautatieyhtiön palveluksessa ratapihoilla työskennelleet ovat suorittaneet yksityisten rautateiden ja teollisuuslaitosten junaturvallisuustutkinnon. Junamies N.N oli suorittanut tutkinnon vajaan kymmenen vuotta sitten.

3. Ehdotukset vastaavien työtapaturmien välttämiseksi

1. Turvallisuusohjeiden täsmennys ja koulutus

Paikallisia turvallisuusohjeita tulee täsmentää siten, että kahden vaunuvälin samanaikaista kytkemistä ei sallita.

Turvallisuusohjeita tulisi määrääjain käydä läpi ja kerrata koulutustilaisuuksissa.

2. Yhteydenpito

Yhteydenpitoa veturinkuljettajan kanssa parannetaan, mikäli kaikilla vaihtotyöhön osallistuvilla on käytössään radiopuhelimet.

3. Automaattikytkimet

Automaattikytkimet kaikissa vaunuissa poistavat tarpeen kytkemisen takia mennä vaunujen väliin.

